

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 14. malega travna 1876.

List 15.

Pogovori.

XI.

Edinost vlade in družbinstva v protestanstvu. Kakošna je edinost v anglikanstvu. Odpad Anglije po Henrik VIII.

Vprašanje. Skazoval si mi zadnjič, da protestanška vera nima edinosti v nauku, rad bi vedil, kako pa je z edinostjo vlade in pastirstva ter z edinostjo družbinsko pri protestanških ločinah?

Odgovor. Tu ti ni nobene in nikakoršne edinosti: v tem jim je edinost nemogoča. Pa kaj bi jim tudi koristila? Čemu edinost v pastirski vladi, ker nimajo edinosti v tem, kar je čez vse bistveno, namreč v nauku? Čemu in kako edinost v cerkveni vstavi, ako je toliko naukov kolikor glav? Edinosti vere ne morejo ohraniti, zakramentov ne morejo deliti, ker nimajo mašnikov; cerkve ne morejo vladati, ker jim ni izročena, ker nobere nimajo prav za prav. In ko bi se tudi moglo o kaki cerkvi govoriti, bi bila brez glave, ker ne spoznajo naj višega od Kristusa postavljenega poglavarja. Po protestanških deželah posvetni vladarji čez vest in vero gospodujejo, v vsem imajo sami naj viši besedo. Zato so zmožni zapovedovati podložnikom zdaj luteransko, zdaj kalvinsko vero, — pa spet jih vleči od kalvinstva k luteranstvu, ali pa k drugemu ločinstvu, kakor se je že res godilo. Anglija, ki je bila s silo od Rima odtergana, si je za papeže in celo papeževke dobila posvetnjske kralje pa tudi kraljice! Zato se je pa tudi zgodilo, da v manj kot 50 letih je bila dežela primorana svojo vero osemkrat premenjati! Eden „reformirskih svetnikov“, Kranmer po imenu, je živel 67 let in je sedemkrat spremenjal svojo vero ter umrl ko luteran, kakor pravi Cobbet. (P. A. Maurel str. 55.)

V. Pa to je vendar čudno, da bi posvetna gospodstva z duhovskimi rečmi tako samovoljno delala! Sej še pri nevernikih so malikovavski služabniki in njih lažnjive opravila skoro več veljave imele!

O. Tako je bilo in je še v resnici. Pred kakimi 25 leti so se pastori v Waadtlandu branili novo rogovilsko vstavo oklicovati, in kaj je vlada z njimi storila? Razglasila je, da so svojo duhovsko (?) lastnijo zgubili in jih je odstavila, vsacega izmed njih, ki še ni imel 45 let, med vojake vtaknila; namesto njih pa je dobila družih pastorej, ki so bili bolj voljni za njene povelja. Tako se godi, kjer so posvetnjaki gospodarji vere. Zato so luteranski vladarji večkrat poskušali tudi s katoličani tako delati, kakor n. pr. iše zdaj Bismark; toda pri katoličanih se ne dá nič barantati, ker le malo malo je taci, da bi ne šli raji v ječo in v pregnanstvo, kakor

da bi izdajsko delali nad Kristusovo Cerkvijo. Vse poskušnje, edinost sv. Cerkve razdjati, od Julijana odpadnika do Bismarka in sploh sedanjega lažiliberalstva so bile zastoj, in zastoj tudi bodo, če pride še toliko antikristov.

V. V tem je pač najbolj očitno, da Cerkev Kristusova je res zidana na skalo, ki je viharji in valovi ne spodnesejo, in to je nam nezmerno tolažilo tudi v sedanjih časih. Kaj pač si morajo previdni drugi verci misliti, ko posvetni ljudje z njih vero tako delajo, kakor si ravno omenil? Ker sva govorila o protestanških ločinah, ali mi imaš morabititi še o anglikanski cerkvi kaj posebej povedati? Je li ona v posesti edinosti zastran vere in pastirstva?

Vse, kar je bilo sploh rečeno o protestanstvu, velja tudi o anglikanski cerkvi, ki je podobnega kalupa z nemškim protestanstvom in je z odpadom zgubilo tudi edinost vere in službe. Anglija je bila veliko stoletij katoliška, dala je sv. Cerkvi veliko svetnikov, v 16. stoletju pa se je odtergala od katoliške edinosti in od katoliške resnice, brezbožni kralj Henrik VIII je leta 1533 razdjel vezi vere in pokoršine do Kristusovega namestnika, in pokopal je veliko Britanijo v krivoverstvo.

(Konec tega oddelka prih.)

Naj lepsi čednost in nar gerši pregreha.

(Konec.)

Tisti prijatli plesa, kateri bi pa vendar radi veljali tudi za dobre, poštene katoličane, se radi sklicujejo na sv. Franciška Saleškega kot plesu zelo prizanašljivega. S tem sem prav zadovoljen, da se ravna po sv. Francišku Saleškemu; le se mora tega držati, kar on zares pravi, ne pa napčnih mnenj, kakoršne imajo marsikteri o tem. On govori o nekakih plesih, pri katerih se sramožljivost manj lahko poškoduje, kaker pa se to navadno godi pri plesih po gostilnicah. In vendar govori tako-le: „Plesi in rajanja (bali) so same po sebi vne-marne reči; toda po načinu in šegi, kakor se take veselice počenjajo, se zelo nagibajo na stran hudega, in so tedaj močno nevarni. Napravljajo se po noči; in po noči, če je še tako razsvitljena, se v naše, že tako k hudemu nagnjeno serce, marsikaj splazi, kar se boji luči in čednost poškoduje. Prečuje se velik del noči, in tako so zgubljene jutranje ure družega dne, tedaj tudi priložnost, v tem času Bogu služiti. Sploh je vedno nespamet, dan v noč, luč v temo, in dobre dela v neumnosti spreminjati. Poleg tega se tudi skušajo, kdo bo na ples prinesel več nečimurnost seboj; in ta je tako

velika priprava k drugim grešnim nagnjenjem, k sklepanju nevarnih grešnih znanj, da pri plesu kaj lahko nastanejo.

Rečem ti o plesih, kar pravijo zdravniki o gobah: „naj boljši niso za nič“; tudi naj boljši „bali“ niso veliko vredni. Če pa vender moraš gobe jesti, pazi dobro, da so prav pripravljene; če moraš o priliki, ko se nikakor ne moreš odtegniti, iti na rajanje, skerbi za to, da je tvoj ples dobro pripravljen. Pa kako naj bo pripravljen? S sramožljivostjo, spodobnostjo in z dobrim namenom. Jej malo gob in le poredkoma, pravijo zdravniki, zakaj kakor dobro so tudi pripravljene, njih obilnost ostrupi. Pleši malo in po redkem, zakaj če ravnaš naspotno, se podajaš v nevarnost, da se za to zbudi v tebi strastno poželenje. Gobe imajo polno sesalk in luknjic ter lahko vlečejo vse slabo na se, kar se nahaja v njih okolici; in če so blizu njih kače, se tudi od teh naserkajo strupa. Na enak način privabijo navadno tudi rajanja in drugi taki ponočni shodi vse pregrehe, kakor prepere, nevošljivost, zasramovanja, neumne zaljubljenosti itd. In kakor gibanje pri plesu odpre luknjice za potenje, tako odpre tudi pota k sercu. Če se približa nato v tem stanu kača, in šepetá prilizovanje na uho, ali če verže zmag nečisti pogled v serce, oh! kako hitro so potem serca opto in okužene! Navadno vodijo te nevredne veselja velike nevarnosti seboj; raztresejo duha, zbežajo pobožnost, slabijo moči duše k dobremu, ohladijo ljubezen in zbudijo tisučere hude nagnjenja in poželenja v sercu; in iz tega vzroka se zamoreš plesa le z veliko previdnostjo vdeleževati.

Zdravniki zlasti ukazujejo na gobe prav dobro vino piti; in jaz pravim: potrebno je, po takih razveseljevanjih pričeti svete in zveličavne premišljevanja, ktere v to služijo, da preženejo iz duše nevarne vtiske, ktere je uživano nečimurno veselje lahko zbudilo. Take premišljevanja bi bile morebiti naslednje:

1. Ravno ta čas, ko si bil na rajanju, je gorco več duš v peklen-skem ognji zavoljo grehov, ki so jih pri plesu samem ali pa pozneje zavoljo plesa storile.

2. Več redovnikov in drugih pobožnih oseb se je ta čas zbiralo pred Bogom, so mu prepevali hvalo ter premišljevali njegovo lepoto. O, koliko so vender bolje obrnili čas, kakor ti!

3. Med tem ko si plesal, se je ločilo več duš v velikih smertnih britkostih iz svetá; veliko ljudi obojega spola je terpelo grozovite bolečine na bolniški postelji, po bolnišnicah in po hišah so bili terpinčeni od vsakterih bolezni. Oh! niso ga naši ne enega mirnega trenutka; ali se ti nič ne smilijo? Ali ne misliš na to, da bo prišel čas, ko boš tudi ti zdihoval, kakor oni, drugi bodo na plesali?

4. Naš Zveličar, presveta Devica, sveti angeli in svetniki so te vidili pri plesu. Kako so te milovali, ko so videli, da se je tvoje sece vdalo toliki nečimurnosti, in si se s tako praznim veseljem tako marljivo pečal!

5. Oh, med tem, ko si se tam mudil, je minul čas, in smert je prišla bližej. Glej, kako te ta smert zasramuje in vabi na svoj ples, pri katerem ti bo zdihovanje čez tvoje grehe godba, in pri katerem boš samo enkrat zaplesal iz življenja v smert! Ta ples je pravi kratek čas umerljivih, ker v trenutku čas za vselej prežene in pripelje večnost, srečno ali nesrečno.

Če ima biti igranje in plesanje dovoljeno, se smé goditi le za razvedrenje in ne iz nagnjenja, le malo časa, ne do utrujenja in omamljenja, in le poredkem; zakaj kdor se pogosto in navadno na to razveseljevanje podaja, ta dela iz oddihljeja opravilo. Pa pri kateri priliki se smé igrati in plesati? Dá se več opravičenih vzrokov naštetih za ples in brezgrešno igro; povem ti pa z eno besedo: pleši in igray le pod temi pogoji, ki

sem jih že naznanil, namreč takrat, kader si v pošteni družbi, ki je nočes žaliti, temuč hočes biti prijazen, kader te previdnost in drugi pametni oziri v to silijo. *) — K temu pa je opomniti: Samo po sebi se razume, da se v omenjenem primerljeju le takrat smé to dopustiti, če se s tem ne pregreši zoper nobeno določno zapoved ali dolžnost. Tako bi bila kazni vredna in grešna odjenljivost, če bi šel iz prijaznosti na povabilo plesat v času, ko je ples od Cerkve prepovedan, n. pr. v adventu ali v pósta, zvečer pred nedeljo ali pred velikim praznikom, ker taki večer je Cerkev določila za pripravljajanje in premišljevanje za drug dan.

Kako zelo je pa Bogu zoperno, če starši in predniki svoje otroke in podložne k takim veseljem skor silijo, vidimo iz življenja zveličane Katarine iz Emeriha, ki se je bila na mnogo prigovarjanje svojih sicer dobrih staršev, bratov in sester ter prijateljic dala spraviti na plesiše. Tam se je je bil lotil velik strah, glas vesti jo je silil, da naj gre proč, in strah pred ljudmi jo je hotel zadrževati. Kar se ji zazdi, kakor bi jo Kristus ven klical; šla je in našla Gospoda sedečega pod drevesom, žalučnega in serditega, s kervavim obličjem, in slišala je njegove grozivne besede: „Kako si gerdo delala z menoj, kako si nezvesta!“ Jokaje ga je prosila odpušnja; Gospod ji je prizanesel ter ji ukazal, naj poklekne v kot in s povzdignjenimi rokami moli, da bi se tudi grehi drugih bolj odvrčali. — Še drugikrat so jo njeni ljudje tje pripeljali, hotla je pa berž zbežati in se jim je po sili odtergala, ko so jo prijateljice zadrževale. Hitela je ven in je imela občutek, kakor bi jo hotla zemlja požreti. Marija se ji je prikazala z očitanjem: „Kaj si storila? Ali nočes deleža z mojim božjim Sinom?“ In Kristus sam se ji je prikazal, poln očitaj, da se v tako slabe družine podaja, med tem ko on terpeč na-njo čaka. Zopet je prosila odpušnja in od takrat so jo pustili pri miru, zakaj oče je bil med tem dobil v roke bukvice, v kterih je bral, kako hudo je, če starši otroke v plesavske družbe silijo. **)

Dolgo potem, ko je bila Katarina že redovnica in je že dolgo ležala v terpljenji, je bil ples pred njenim stanovanjem. Vidila je hudobnega sovražnika vtelesnega med plesavci. „Vidim posamezne, je rekla, kako jih sovražnik naganja in jim vsaktere poželenja navdaja, in kako jih njih angel varh od daleč kliče, in kako se k hudemu obračajo. Nobenega ne vidim, da bi odšel brez škode, vidim vsakoverstne živali jih spremljati, njih znotranje je polno černih madežev. ***) Černi madeži na njih vesti so bili podoba že storjenih grehov, večidel notranji grehi v slabih mislih in željah, in različne živali so bile podobe strasti, ki so se bile zbudile po plesu in ktere pelagoma še v druge grehe zapeljejo; dolgo rasteča grešna zalega.

Naj bi tedaj vsi, starši, otroci, predniki, posebno lastniki javnih veseljš poslušali resne in ljubeznjive besede sv. Duha, ki pravi: „Imej usmiljenje s svojo dušo in zderžuj se (teh nevarnih razveseljevanj); zberi si serce, da ga posvečuješ“. ****) Kdo je pa kdaj na plesiši našel zbranje serca? Tam se veliko bolj to spolnuje, kar sv. Duh na drugem kraju govori: Ne da bi take opominjanja poslušali, pravijo Bogu: Pojdi proč od nas, spoznanja tvoje volje nočemo; kdo je vsegamogočni, da bi služili njemu (in ne svojim nagnjenjem), in kaj

*) Philothea, predstavil Gläser, 3. bukve, 33., 34. poglavje.

**) Schmöger, Leben der gotts. A. K. Emmerich, — Herder, Freiburg, I. 104—105.

***) Ravno tam II, 369.

****) Eccli 30, 24.

nam koristi, če molimo k njemu? Ti človeški otroci skačejo in rajajo, igrajo pavke in harpe in se veselijo pri donenji godbe, in preživijo svoje dni v lahkem življenju, pa — v enem trenutku se pogreznejo v pekel.*) To je zadnja beseda sv. Duha.

Dobri pastir in najdena orca.

III.

Vernimo se v sobo strašnega bolnika! Močno je že oslabele tačas, kar ga nismo vidili: še bolj uderte so mu oči, bolj blede lica, težji sapa. Z veseljem pa opazujemo na obličju tihi mir, večjo blagovoljnost, če tudi se mu obraz še vedno kerčevito preminja, kakor bi še vedno dvomil, kaj da mu je storiti.

„Beri mi še kaj!“ reče strežaju. Ta vzame zopet v roke branje iz sv. pisma, a ne več skrivaj, in jame brati iz listov sv. Janeza. Mirno poslušaj bolnik, zdaj pa zdaj zdihne, od začetka redkoma, pozneje vedno bolj pogostoma. Večkrat mu prestriže branje in praša: „Ali že kaj slišiš?“ na kar odgovarja strežaj: „Še ne, gospod; a bo kmalo“. Prebral je bil že prvi list in zopet ga popraša. Sluga gre k oknu, ga odpre in se skloni v temno noč pazljivo pričakovanje zaželenega glasú. Nič še ni slišati; zapre okno in verne se k postelji. Bolnik popraša ga mnogo o veri, strežaj odgovarja z resnimi, tehtnimi besedami. Potem gre k omari, vzame iz nje snežno bel pertič in ga položi na mizo; na njo postavi sv. razpelo, katero je prinesel iz svoje sobe, dve sveči, kupico vode in druga potrebne reči. Ves čas pa razlaga bolniku čudne dela Božjega usmiljenja. Ta mladenec, zgled zvestega in dobrega strežaja, bil je še le dva mesca v službi pri brezvernem gospodarju, katerega pa popred ni poznal; če bi ga bil poznal, bi bil prišel v tako službo, ker bil je pobožen katoličan. Pa ker je sprevidil, da gospod je sicer dober mož in pusti poslom ob nedeljah priložnost praznik posvečevati, je ostal pri njem, nadjaše se morda celo, da se kedaj utegne spreobrniti. Ta želja jela se je bila to noč splovnati!

Pripravljeno je vse potrebno in odpre zopet okno. Čulo se je zvončkanje; vedno bližje in bližje je prihajalo, oznanovaje prihod večnega življenja. Očitno veselje bere se bolniku na obrazu. To opazivši sluga hvali Boga; čudno mu presune srce, kajti vidi, kako dela milost Božja, kar je že tolikrat bral. Še nekatere potrebne reči pové bolniku, potem pa, slišavši zvončkanje vedno bližje, vzame nekaj sveč iz omare in jih nese poslom v drugi sobi, da naj grejo spodobno sprejet Boga v skrivnostni podobi.

Bolni kaplan stopi v sobo. Z omahljivimi koraki stopa proti mizi, podpiran od mladega strežaja. Položi sv. popotnico na pogrnjeno mizo, potem se dá peljati k bolnikovi postelji, sede k njemu in reče:

„Zdaj pa drugi odstopite za nekoliko časa; kadar bo treba, bom pozvončkal.“

Tiho odidejo. Mašnik pa se oberne k bolniku, ter mu začne govoriti. Kaj sta govorila, to se vé le toliko, kar je bolnik, ves omečen, ginjen, pa tudi razveseljen, sam še pozneje povedal. Terda skorja okoli srca namreč se mu je jela mečiti na pohlevni nauk namestnika Gospodovega, debele solze so mu oblile obličje in glasno se je zjokal, on, ki že ni jokal od otročjih lét, kateremu je bilo že tako dolgo oterpano srce. Dal mu je duhoven sv. blagoslov in grešnik se je spovedal. Kadar pa je bilo že vse opravljeno, reče v pričo vsih:

„Predno se še ločim iz sveta, častiti gospod, naj Vam še to, kar sem Vam zdaj pri sv. opravilu le po potrebnem povedal, bolj natančno razodenem; tudi moji posli naj slišijo; bodi jim v svarilni izgled. Bog to spoznanje sprejmi za pokoro.“ Reče sklicati še vso drugo družino, tudi še pisarja.

Duhoven ga prosi, naj le ob kratkem govori, če že to res hoče, da se ne presili in preveč ne upéha.

Vsi se zbró in bolnik prične pripovedovati.

(Dalje sledi.)

Cerkveno premoženje.

(Dalje.)

III.

Namen cerkvenega premoženja.

Ni tedaj lahko misliti bolj poštenega in pravičnega premoženja in posestva, kakor je cerkveno, kajti podarvano je bilo Cerkvi, Gospodovi nevesti, zgolj iz dobre, proste volje in iz goreče delavne ljubezni do Boga in bližnjega. Pa tudi ni lepšega, boljšega in blagšega namena, kot ga ima cerkveno premoženje in posestvo, namreč: poskerbotanje za postrojbo, ohrambo in popravilo cerkvenih in duhovnijskih poslopij, za opravo vnanje službe Božje, za mašno obleko, srečavo in drago orodje, — za živež in opravke mašnikom in drugim cerkvenim služabnikom — v hudih stiskah, slabih letinah, v dragini in lakoti ubogim v živež in ohranitev.

Že sv. Urban so o cerkvenem premoženju ali dobri tako določili: Vse reči, ktere verni Gospodu darujejo, se ne smeje v nobene druge porabe ali potrebe obračati, kakor le samo v cerkvene, in keršanskih bratov in potrebnih; ker so obljube vernih, — dedina ubogih.

Dokler so bile cerkve premožne, bile so tudi vlade in ljudstva premožne; od kar se je pa cerkvam premoženje in posestvo kratilo in jemati jelo, so jele vlade in ljudstva oboževati in prišle so ob zadovoljnost in ob poštenje.

IV.

Lastnik cerkvenega premoženja.

Lastnik ali gospod in gospodar cerkvenega premoženja ni noben cesar, noben kralj, noben vojvoda, noben župan, nobena srenja, noben fajmošter, noben škot, noben papež; ampak le Bog sam je lastnik in gospod cerkvenega premoženja; zakaj vse (bodi si darilo, volilo, sporočilo), kar in kakor koli se posameznim cerkvam pokloni, podeli, sporoči, vse je prav za prav po naj višem in poslednjem naklepu in namenu darivčevem le samemu Bogu poklonjeno, podeljeno, sporočeno: in Njegovo zemeljsko telo je cerkev v svoji vesoljnosti in vseskupnosti. Po zdravi pameti, po postavi in pravu pa je reč, ki je komu poklonjena, podeljena, njegova prava lastnina; tako je tudi vse to, kar je bilo Cerkvi, ali veliko več Bogu samezu v počesenje, v prošnjo ali v zahvalo za zdravje ali kako oetbo poklonjeno, podarvano, sporočeno; njegova prava lastnina, do ktere nihče drugi pravice nima. Le Bog sam je nje edino pravi lastnik. Zato je sv. Ambrož cesarju Teodoziju naravnost v obraz rekel: Kar je zgolj Božje, ni in ne more biti cesarjevo.

Zato že starodavne cerkvene postave od apostolskih časov kratenje, pokradenje, poropanje cerkvenega premoženja imajo in prištevajo za Božji rop (sacrilegium), za božjeroparsko hudobijo; človeka pa, kateri se tega okrievi zoper Boga, kateri mu je dal rojenemu biti,

*) Job 21, 11—15.

in zoper Cerkev, ktera ga je po sv. kerstu prerodila, imajo za božjeropnika, ki mu žugajo in nakladajo naj hujši kazni. Ravno to poterjuje slehernega človeka zdrava pamet in naravno in pobožno čutilo, kdor ga še malo ima. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Za *Pirhe!*) Ravnokar je prišlo na svitlo: „*Slomšekovo vodilo ali Sedem šol keršanskega nauka za otroke, pa tudi za odraslene.* Iz „Drobtinice“ pomnoženo na svitlo dal in založil Anton Pintar, fajmošter v Zalem Logu. Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega knezoškofijstva. Natisnil R. Milic 1876, prodaja M. Gerber po 30 kr.“ — G. Izdajatelj, kakor pravi v predgovoru, je z lepo knjižico, 94 strani v mali osmerki, želel postreči zlasti svojim duhovnim tovaršem po kmetih, kjer otroci ne morejo celo leto in redoma v šolo hoditi, kakor po mestih, in je torej treba v krajšem času za potrebo v keršanskem nauku jih podučiti in za vredno prejetje ss. zakramentov jih pripraviti. Utegne pa to „*Vodilo*“ služiti tudi odraslim, zlasti za velikonočno spraševanje, pa staršem in vsim, kateri otroke v keršanskem nauku podučujejo. — Naj bo tedaj ta mali spominček nepozabljivega Slomškega vsim gorko priporočen, posebno tudi ljubi mladini. Kdor pa hoče otročiča o Veliki noči za „*pirhe*“ ali z birmskim zalim darilom razveseliti, lahko da to knjižico lepše vezati in jo podari otroku, s čimur ga ne bo le samo razveselil, ampak mu tudi koristil.

Kako imenitno in s kolikimi duhovnimi dobrotami sklenjeno dobro delo je podučevanje keršanskega nauka, beri v novih bukvah P. Sajovica „*Odpustki*“ stran 187 id. Tukaj bodi samo omenjeno, da očetje in matere dobijo 100 dni odpustka vselej, kolikorkrat svoje otroke in posle podučujejo v keršanskem nauku; — vsak pa dobi 100 odpustkov, kolikorkrat se skoz pol ure uči keršanskega nauka. (Pavel V, 6. okt. 1607.)

Iz Notranjskega. (Nektere čertice iz življenja + č. g. o. Klemena Jelenc-a.) (Dalje.) Veliko in kaj ginljivo je razlagal večne resnice na prižnici, ko ni bil navezan na enega ali na družega, kakor v spovednici, ampak govoril in povedal popolnoma, določno, natančno, kakor je bilo potreba. Razlagal je med drugim v šent-Jernej sredo človeka, ki je zapustil greh, vernil se zopet na pravo pot, popisoval nedopovedljivo tolažbo spokornikov; kazal pot pokore, da se v dobrem ohranijo, rastejo, da zopet ne padejo; da v svetosti napredujejo in kar so poprej zamudili, nadomestijo. Popisoval, bi rekel, naj skrivnejše žilice človeške slabosti in zanjke hudobnega duha, s kterimi ta zakleti sovražnik človeštva duše lovi; svetoval pripomočke, kako naj slabo nagnjenje krotijo, skušnjavca premagajo; kako naj pri vsej svoji slabosti na Boga zaupajo; tolažil žalostne, posebno obupajočim dobre svete naznanjeval, v njih rane vlivljal olja tolažbe in svetega upanja. In ko je s svojo ginljivo, ljubeznjivo besedo vsih serca za se pridobil, peljal je poslušavce v duhu pred sedež milosti Božje, pred nebeško Jagnje, kazal plačilo za lepo, sveto, pobožno, neomadežano, ali vsaj v njegovi kervi očišeno življenje; razkazoval neizmerno veselje, ki jih ondi čaka, ako do konca zvesti ostanejo, kako se bodo ondi veselili z Bogom, z Marijo prečisto Devico, z vsemi svetniki, angelji, da Jagnje Božje samo bo njih duhovna jed, to je, njega bodo gledali obličje v obličje, vživali veselje, ki ne bo nikdar nehalo; vodil jih je v duhu v nebesa, da bi tim bolj jih vnél po večni domačiji hrepeneti, truditi se za ne-

zmérno izveličanje in ako treba, dati tudi življenje, zakaj nebesa so vsega vredne.

Take resnice razkladati, buditi v poslušavcih svete misli, želje, imel je o misijonskih praznikih naj večjo priložnost. Pri zjutranji sv. maši bilo jih je na stotine, včasih celo čez tisuč pri sv. Obhajilu; kakor bratje in sestre enega Očeta bili so pri eni mizi, poživljani z angeljsko jedjo. Vse te ravnokar z nebeškim Ženinom sklenjene duše, ki so s sv. Obhajilom zadobile zastavo večnega izveličanja, imel je pri veliki sv. maši ob 10 za poslušavce, izmed kterih jih je veliko sam bil spovedal in jim dal pravico pristopiti k mizi Gospodovi. Opazoval je že lahko v spovednici njih veselje in hrepenenje se z Jezusom združiti, vidil, kako so ga zvesto poslušali, prepričal se je tudi pred nekterimi urami, ko jim je kot sodnik, vodnik tolažnik kazal pot proti večni domačiji; toda še veliko bolj je vse to zapazil s prižnice, kako ga zvesto poslušajo, vidil na njih obrazih veselje, zadovoljnost, kako da so v resnici na vse britkosti, težave vsakdanjega življenja pozabili med tako lepo slovesnostjo. Vidé, kako ga vestno poslušajo, kako se jih Božja beseda prijemlje, vedoč, da govori z Jezusom zaročenim na serce; to ga je nenavadno navduševalo, in kakor se je na obrazih poslušavcev bralo veselje, zadovoljnost, gorečnost, pobožnost, vidilo se je vse to še veliko bolj nad P. Klemenom. Bralo se mu je na obrazu, razodevala je vsa njegova beseda, oči, vsa pridiga in veličastni nauki, vse je govorilo glasno, kako mu vse gre iz serca, kako da čuti, kaj govori. Opazovaje ga v taki vnemi in gorečnosti govoriti, vidilo se je, kako se je prepustil svojim čutilom, da je govorilo veliko bolj serce kakor jezik, kteremu je jezik le služil, da je občutke presajal in zlijal v pripravljene in za lepe nauke odperte serca poslušavcev. Ako je bil v spovednici riba v vodi, bil je na prižnici sokol, ki se je tej ptici enako v duhu dvigal visoko, peljal v duhu poslušavce v nadzemeljske, rajske višave, kazaje in popisovaje jim veselje, ktero njih gori v nebesih čaka, ako ostanejo zvesti obljubam, ktere so naredili pri obhajenji sv. misijona pred nekterimi leti, in kakor večkrat poprej, tako jih ponovili tudi zdaj o prazniku družbe za poštenje.

Popisana je s temi versticami nekoliko njegova gorečnost in kako da so ga ljudje z veseljem poslušali, kako se jih je beseda njegova prijemala, kako se je vse to že na obrazu razodevalo; reči se vender smé in mora, da kar serce občuti, se ne dá popisati zadosti. Več se tega prepriča tisti, kdor sam nekoliko opazuje; v resnici pa vé ceniti in o tem pravo prepričanje imeti le oni, ki je bil priča, sam vidil in čutil, in to so bili poslušavci, ki ranjcega č. P. Klemena ne morejo pozabiti.

In ako je ranjki kot govornik gledé svojih poslušavcev nepozabljiv, s tim ni rečeno, kakor da bi bil on križem-svet slovel kot imeniten govornik, izurjen na vse strani, kar koli tirja govornišstvo, kot govornik, ki med drugim posebno na to gleda, kako bi svoje misli zavijal v lepe besede, izreke, kako bi govoril ali se ponášal. Skerbel je sicer za vse to in se potrudil tudi v tej zadevi, vender od te strani, edino le kot govorniku, ne gre mu toliko omenjena hvala, ampak čast mu gre veliko več kot katoliškemu pridigarju, ki je kakor v življenji, tako tudi na prižnici nehoté razodeval ponižnost, ljubeznjivost, svoje blago za vse dobro in sveto vneto serce. Ne s svojo zgovornostjo si je pridobil serca poslušavcev, ampak pridobil si jih je veliko več s primérno izbranimi in še bolj premišljenimi verskimi resnicami, ktere je želel kot naj dražji zaklad v njih serca pokladati, sejati seme Božje besede, saditi keršanske čednosti. Kar je govoril, šlo mu je vse iz serca, seglo

pa tudi v serca poslušavcev; njegovi lepi nauki in njegovo blago serce, to jih je na-se vleklo. To je bil vzrok, da so vsi njegove pridige tako radi poslušali, da so jih tako ginile, ker so pretresale in spreobračale mnoge zastarane grešnike; spokornike in zlasti obupajoče pa navdajale s tolažbo; ker so po njegovih pridigah od hudobnega duha in poželjivosti nadlegovani vedeli se zoper take napade vojskovati; pobožni bili v dobrem poterjavani in hodili od čednosti do čednosti; zakaj vedel je pridige tako vravnati, da je sleherni več ali manj imel kot nauk in vodilo seboj domú vzeti; vedil posebno ob misijonskih praznikih dati kaj za spomin od te lepe slovesnosti.

(Dalje nasl.)

Iz Tersta. († *Matija Skala.*) Blagovolite sledeče verstice o ranjkem gosp. Matiju Skala-tu po „Danici“ razglasiti. Objavili ste sicer že v zadnji „Danici“ njegovo smert, pa to se mi zdi premalo pri duhovnu, kakor je bil g. Matija. Naj se kaj več zvé o verlem možu, naj zvedo njegovi sorodniki, prijatli in znanci, kaj je bil ranjki, kako smo ga ljubili in spoštovali, in kaj smo z njim zgubili.

Mislím, da vsi, ki so ranjkega poznali, mi bodo radi priterdili, če rečem, da je bil duhoven kakor si jih mati Cerkev prav veliko smé želeti, in kakoršni so potrebni posebno v sedanjih bridkih časih. Po vsi pravici se smé reči, da je bil popolnoma duhoven, ker živel je edino le za svoj visoki poklic, poklic mu je bil vse, za njega je bil vedno ves vnet, njemu je daroval vse svoje dušne in telesne moči.

Dasiravno je bil ko duhoven skoraj vedno bolehen, je vender, dokler je mogel, marljivo in z veseljem obdelaval vinograd Gospodov in veliko storil za Božjo čast in za blagor duš. Kako navdušen je bil kakor pridigar, neutrudljiv v spovednici, kako radodaren za uboge, in ves usmiljen in priden obiskovalec in tolažnik bolnikov, o tim vedó v Terstu še zmiraj veliko povedati, dasiravno je bil zdaj že več lét v pokoju. Vediti pa je, da je bila fara pri novem sv. Antonu, kjer je ranjki kakih 20 lét služil, in ki je še zdaj silno velika, pred leti še dosti večí in veliko bolj razširjena, in je bilo vender manj duhovnov kakor zdaj. Vsaki si potem lahko misli, koliko se je takrat, ko so ljudje še bolj pobožni bili, vestni duhoven, kakor je bil g. Skala, truditi in terpeti moral; sej takrat duhovni pri tej cerkvi po cele tedne niso prišli iz talarja. Pri tacihi okolišinah pa, kakor mora vsak prevediti, duhovnu ni bilo mogoče svojim dolžnostim zadostiti, kakor če se je popolnoma in do čistega daroval le svojemu poklicu. Pri vsem tem pa, da je bilo toliko truda in dela, je neutrudljivi g. Skala vender še našel časa za vpeljevanje lepih cerkvenih družb in pobožnost, pri katerih je ko goreč častivec Marijin na poviševanje češenja nebeške Kraljice poseben ozir imajo.

Tako se je edino le po njegovem prizadevanji v Terstu vpeljala lepa bratovšina živega roženkranca, ktere je bil on ravnatelj in oskerbnik; in da je bil Božji blagoslov pri tem početji, pokazal je vspeh. Šteje namreč bratovšina sedaj 489 rož, to je, 7335 udov. Ravno tako je bil zastopnik molitvene družbe „naše ljube Gospé presv. Serca“, kteri je pridobil veliko udov po Terstu in zunaj Tersta. Vstanovljenje Šmarnic mesca majnika, ktere se zdaj po vsih cerkvah v Terstu obhajajo z veliko svečanostjo in jih vé rni močno obiskujejo, je po nekaj njegova zasluga.

Nisem skoro vidil človeka, da bi bil toliko ljubezen, toliko zaupanje do Marije, toliko skerb za njeno čast imel, kakor ranjki. Ginljivo je bilo viditi, kako je vsako leto, še zdaj v pokoju, dolgo že preden so se Šmarnice začele, skerb, da so se cvetlice in druge reči

pripravile za olepšanje Marijnega altarja. Sam je denar za ta namen nabiral in ni mu bilo odveč, da je po končanih Šmarnicah sam cvetlice snažil, jih za prihodnje leto spravljajl itd. Ni mu bilo dosti, da je za Marijin altar v cerkvi skerb, napravil si je za majnik še poseben altar v svojem stanovanji, kamor je vsaki dan cvetlice od zunaj donášal in po dokončanem cerkvenem opravilu je še posebno češenje pred svojim alterjem vsaki dan obhajal.

Če se je pa v življenju njegova ljubezen do Marije že tako lepo razodevala, se je kazalo njegovo neomejeno zaupanje do velike pomočnice še posebno v njegovi bolezni. Nehoté so se človeku solze ulile, kadar smo ga vidili in slišali, kako je v nar večjih težavah toliko ginljivo Marijo nagovarjal, kako jo je hvalil, kako je vse le po nji od Boga pričakoval. Vedno so bile njegove oči, polne žive vere in terdnega zaupanja, na Marijno podobo obrnjene; vsak požirek zdravil je z milim pogledom Mariji daroval, in prašan, kaj naj se mu bere, je odgovoril: Od Marije. Že na zadnje, ko je bil na pol v nezavednosti in že ni mogel več govoriti, se je še večkrat slišalo iz njegovih ust presladko ime Marija. V vsi bolezni pa ni družega Marijo prosil, kakor za poterpljenje in stanovitnost, in to mu je bila tudi Marija zvesto sprosila. Dasiravno je neizrečeno veliko terpel (3 mesce in pol je bil vedno v postelji, in zadnje tedne si že ni mogel nič več pomagati), se vender nikdar ni slišala ne nar manjši pritožba iz njegovih ust; vedno je le molil in hvalil Boga in vdanost kazal v bolezni, ktera ga je mučila. Živo vero, terdno zaupanje, gorečo ljubezen do Boga in do Marije in popolnoma vdanost v Božjo voljo nam je ranjki v svoji bolezni molče lepši in bolj prepričavno pridigoval, kakor marsikteri zdravi govornik s cerkvenega odra.

Kakor je bil gospod že v življenji zmiraj goreč častivec presvetega Rešnjega Telesa, tako je tudi med boleznijo nam dajal prelep izgled, kako se pristoji vsakemu, posebno duhovnu, moč in vrednost presv. Zakramenta častiti in ceniti.

Vsako nedeljo in praznik so ga prevedili, in še med tednom je večkrat prosil, da so ga poživili z nebeškim kruhom. In kolikrat je Boga zahvalil, da ima priložnost tudi v bolezni ss. zakramente večkrat prejeti.

Naj še nekoliko omenim o njegovi gorečnosti kakor duhoven, sej ravno to je bilo, kar sem nar bolj pri njem občudoval. Vsak vé, kako lahko se s časom prva gorečnost za poklic v duhovnu ohlade. Britke skušnje človeka tarejo; pričakovane vspeha ne vidi, ljudje so nemarni, se ne zmenijo ne za prošnje ne za žuganje, bolj ko se trudiš, slabši je dostikrat.

Kaj čuda, če duhovna začne pogum zapušati in se nekdanja navdušenost zgubi. Ravno zato pa se nisem mogel načuditi, ko sem pri tem možu nahajal vedno enako gorečnost. Kakor na dan perve svete maše, tako pogumen, tako vnet, tako navdušen je bil v svoji starosti, v svoji bolezni za Boga in njegovo čast v vsakem obziru. Treba ga je bilo le viditi, e kakšno skerbjo se je k sv. maši pripravljajl, kako pobožno je sv. daritev opravljajl, kakšna ljubezen in hvaležnost se je po dokončanem presv. opravilu razodevala na njegovem obrazu.

Posebno pa mu je bila pri sercu tudi sploh cerkvena snažnost, in nič ga ni tako žalilo in peklo, kakor, kader je vidil nesnažnost pri cerkvenih rečéh; zato pa je tudi vse svoje premoženje (1000 gl., ki jih je bil ne dolgo podedval za svojem bratom) naši cerkvi zapustil, z odločnim dostavkom, da se ima denar porabiti za cerkvene obleke in perila.

H koncu naj pristavim še to, da so redovniki Trapisti v Bosni z njim zgubili zvestega prijatelja in velikega dobrotnika, že več lét je namreč ranjki nabiral

mile darove za nje, in jim za nabrane denarje tudi mnogokrat živeža in drugih potrebnih reči tukaj nakupoval in jim pošiljal. Tudi ti dobrotniki kristjanov na Turškem bodo torej za njega molili.

G. Skala je bil kranjski Slovenec, rojen l. 1811 v Vinjem verhu pri Semiču, brat pred 2 letoma umerlega Jakopa Skala, župnika v Šentmarjeti. Umerl je, kakor je živel, umerl mirno in vdano; pogreb je bil silno lep; mnogo duhovnov in drugih vernih se ga je vdeležilo; žalovali smo sicer po njem, pa ob enem smo se tudi veselili misleči na bogato plačilo, katero zvesti služabnik Božji gotovo že vživa v nebesih. (W. *)

Razgled po svetu.

V Rimu so 4. aprila prisego opravili in kardinalski klobuk prejeli iz rok sv. Očeta kardinali: Ledohovski, D'Avanzo in Franzelin. Ledohovski se je v imenu vseh treh v prelepem govoru zahvalil sv. Očetu. Sv. Oče so odgovorili s kratkimi besedami, da so hotli počastiti s šklerlatom prelata, ki je za brambo pravic sv. Cerkve z dolgim zapertjem ječo storil častljivo. Ravno tako so hotli storiti enemu izmed ud. v Jezusove družbe, ki je vdana blagru kersanskega in deželskega občinstva in zato je postala tarča togoti brezbožnih. Podobno so omenili o D'Avanzu, ki so ga tudi napadali sovražniki Božji. 7. aprila je bil zopet konzistorium v Vatikanu, v katerem so sv. Oče opravili obred ustnega zapertja in odprtja z omenjenimi novimi kardinali, ter jim dali perstane. Postavili so tudi več škofov, n. pr.: za Sibenik v Dalmaciji milg. Ant. J. ž. Fosko-ta; za Lis (Lesino) v Dalmaciji g. Andr. Ilić-a, profes. dogm. v Zari, in še kacic šest drugih po daljnih krajih.

Laško. (*Liberalna „mož-beseda“ in novo laško ministerstvo.*) Novo laško levičarsko ministerstvo je bilo 25. sušca t. l. pri kralju Viktor Emanuelu in mu je na glas priseglo zvestobo. Potem so se instalirali v svoje nove službe. „Unità“ pristavlja: „kdo bo dopovedal veselje, s katerim so sprejeli ministerske listnice, po katerih so zdihovali petnajst lèt, in kdo poljubljuje, ktere so pritiskali na te listnice?“

Kaj pa prisegajo ti popečitelji svojemu kralju? Prišejejo, da bodo zvesti samoderžtvu (monarhiji), vstavi in postavam. Akoravno nekaki liberalci hočejo imeti državo brez Boga, vendar vsaka vlada pričinja s tim, da kliče Boga na pričo, da hočejo novi vladavci postavno vladati. Teda: z Bogom in brez Boga! Kaj je to? Z Bogom in z ropom; z Bogom in z zatiranjem Cerkve Božje!

Kaže se pa tudi tukaj, kdo so ti liberalci, ti mladi Italijani, kakošnega značaja, koliko velja njih prisega in njih mož-beseda! Minister za vnajstvo Melegari je bil že l. 1831 Macinitov sozakletnik in tudi takrat je bil prisegel, pa vse drugače kakor zdaj v Kvirinalu pred Viktor Emanuelom. Skoval je bil Macini neko dolgo prisego, ki se pričinja z besedami: „V imena Boga in Italije“. (Ta veliki prekucuh tedaj je smel še mešati „Boga“ v politiko, kar pa novejši rogovileži ne terpe več, ker njih vera je brezboštvo.) Prisegel je Macini (in z njim Melegari, pa morebiti tudi še kak drugi sedanjih laških ministrov) za „mlado Italijo“ (Giovine Italia), prisegel, da se žrtvuje vsega in za vselej na to, da vstanovi Italijo edino, svobodno in republikansko (slišite: republikansko?), da tudi svoje življenje postavi za ohranjenje skrivnost. Tako so ti

človeki prisegli in „si klicali na glavo jezo Božjo (l'ira di Dio), stud ljudski in sramoto prisegolomstva, ako bi svojo prisego izdali.“

„Unità“ pravi: „To je prisegel Macini, gotovo tudi Melegari in enako Depretis (predsednik novega ministerstva), ne vemo, če tudi še kateri drugi novih ministrov“. Macini je pred svojo smertjo dal na svitlo svoje spise, v katerih pripoveduje tudi to prisego in pravi, da prvi je prisegel on, pa „veliko drugih“ takrat z njim in pozneje. In kakošni može da so njegovi tovarši, kaže Macini, ki se jezi, da tisti so postali potlej „dvorjani, meštarji zmérne tovaršije, obrekovavci in preganjavci svojih nekdanjih bratov“. K sklepu zagermi nad njimi: „Io li disprezzo“ (zaničujem jih). „Unità“ izpeljuje, da verjetno je bil tudi sedanjí minister Nikotera takrat prisegel. Teda: bi bili že trije naj znamenitiši sedanjí ministri! Bil je Nikotera kos naj huje upaljenega republikanca, obsojen že tudi na vse žive dni v ječo; o Garibaldevem rogoviljenji v Siciliji pa je prišel do sape in postal nekaj komandant, vendar z geslom, da nikoli v svojem življenji se ne bo vojskoval pod zastavo kacega kralja. Zda: pa je postal celo kraljeví minister!

Teda: prisegajo ti „mladi“ tako, kakor nanese. Ako jutri sv. Oče zopet do svojih potertih pravic pridejo, berzo se bodo taki poštenjaki vsilovali v Vatikan. Kakošnih „terdnih podpor“ teda: si je postavil Viktor Emanuel z možmi, ki so poprej na republiko prisegali, to se mora pokazati. Pa tudi Cerkev, ako bi bilo moč, bi ti „petelini“ še bolj teptali, kakor poprešnji, če je res, kar „Diritto“ za njih program naznanuje. Ima n. pr. izraze: „go-podarstvo cerkvene lastine, izročeno posvetnjakom, bode predigra naj obširnih in blagernih (!!) obnov;“ — „upor zoper klerikalne zlorabe;“ — „postava, da naj se začetni nauki izročé izločno le posvetnjakom“ itd. Depretis je boje sicer rekel, da ne bo sovražno delal zoper katoliško Cerkev, da se pa tudi nikoli ne bo poganjal za spravo z Vatikanom; v zaupljivih krogih pa je menda rekel, da se bode „čisto natanko deržal zisteme na Pruskem“. Take nasprotja so tudi verjetne pri ljudéh, ki pravi dopisnik iz Rima v „Vaterl.“, da so ali garibaldinarji ali pa macinisti, in da več izmed njih je bilo zaradi rovarstev že obsojenih v ječo na vse žive dni. Vse takratne hudobije in izdajstva so sedaj postale imenitne kreposti, nekdanji jetniki pa „gal ntumini“ (poštenjaki).

Francosko. Kako Francija dirja rudečkarstvu v žrelo, kaže med drugim tudi to, da povsod znanega Leona Gambetta na čelo tlačijo. Sedaj je izvoljen v denarstveni odbor in postavljen ondi za predsednika. Slišijo se tudi v zbornici vedno nove prederznosti zoper katoliško Cerkev; eden predlaga, naj se odpravi poslanstvo pri sv. Očetu; drugi zahteva veliko milijonov, da se v nič dene poskušanje katoliških vseučiliš in kolegij s posvetnimi državnimi šolami; kak tretji tirja prisiljenega posvetnjaškega poduka itd. — Zoper zatrenje poslanstva pri sv. Očetu celo „Journal des Débats“ piše z veliko gorečnostjo in pravi: „Zakaj imamo poslanca pri papežu? Zato, ker papež zastopa naj viši duhovno (moralno) moč, ki nam jo je zgodovina kdaj sporočila do današnjega dne. Mora biti brez občutka za narodne izročila, ktere ne umeva té reči“.

Drobne novice. Bregenški deželni zbor je s 14 glasovi zoper njih 5 sprejel osnovano postavbo za katoliške ljudske šole, in naložil je deželnemu odboru, naj vladi izroči postavbo in priporoči, naj se spremené tiste splošne politiške vravnave, ktere bi se ne vjemale s to postavbo. — Razni vplivni republikanski poslanci v francoskem državnem zboru so žugali maršalu Mak-Mahonu, naj

*) Preserčna hvala za ta lepi spominek ranjcemu, s kterim ste mnogim, prav mnogim vstregli. Vred.

marsiktere viši vojaške častnike zamenja z zmernimi republikanci, med drugimi generala Ladmirault-a in De Geslin-a, poglavarja in poveljnika v Parizu. Smešna prederznost je bila odbita. — Petrograjski časniki živo rešetajo Rusiji sovražni govor angleškega ministerskega predsednika Disrael-a, ki ga je govoril undan v zbornici o obravnavi zastran tega, da se bode angleška kraljica odsihmal imenovala indijanska cesarica. Rus in Anglež si namreč zavidujeta napredke v Aziji. Ruski časniki pa bi svoji deržavi ruski bolje služili, ako bi caru svetovali, naj opusti mongolsko silovitost zoper katoliško vero ter naj katoličanstvu povsod saj toliko svobode pusti, kolikor je imajo pod angleško vlado. — Parnik „Pensilvania“ je prinesel silo angleške robe na razstavo v Filadelfiji. — Vse novice zastran Bosne in Ercegovine se v tem razlagajo, da vse pomirovanje je prazno. Strah pa mora prešinovati vsako občutno srce, kaj bo s kristjani vseh spoznavanj po Siriji, mali Aziji, Palestini, ako se razpreže turški fanatizem in če vlade o pravem času ne poskerbe za varnost! — G. Perger, Kašovski škof, je umrl. R. I. P. — Republikanec Tirard je v francoski zbornici nasvetoval, naj se poslanstvo francosko pri papežu čisto zatré; časniki „Republique Française“ pa meni, naj se spremeni v prosto poročništvo. Lepi so to zastopniki katoliškega naroda! Naj grejo zastopati Dahomejce. — Najviši sodnija v Rimu je zavržla pritožbe obsojencev v znani „lucijanski pravdi“ ter ostanejo za vse življenje v ječo obsojeni: Luciani, Armati, Frezza, Farina in Morelli. — Prus svoj pot preganja katoliške duhovne. V hanoveranski okrajini je šest duhovnov dobilo povelje, da morajo fare zapustiti. — Namestnik v Koutz-u je pregnal mnihe iz Jakobsdorf-a z njih posestva in polastil se je tudi cerkve, dasiravno je oboje last Kulmskega škofa. — „Unità“ pravi, da program novega laškega ministerskega predsednika Depretisa je ravno taki, kakor je bil njegovih predhodcev (ali predhodcev?), ima namreč tri točke: 1. pagare; 2. pagare; 3. ancora pagare. (Plačaj! — plačaj!! — le še plačaj!!!) Laški časniki tudi pod novim ministerstvom pripovedujejo, da se pridno prodaja revežem v Rimu, ki ne morejo „pagare“. „Voce della Verità“ 6. t. m. pravi, da je videla dva voza zarubljene robe, revnih kmečkih stolov in enake revšine, peljati v davkarijo. Pred nekterimi dnevi je bil med zarubljeno robo stol, celih šest centezimov vreden (kaka 2½ solda). Tudi so vidili štacunsko okno med tako šaro. Tako se Italijani čedalje bolj „oprostujejo“ — sej „liberalci“ tolikanj kipé za „blagor ljudstva“! — Francoski časniki pišejo, da Gambetta, predsednik proračunskega odbora v Versailles-u, je 23. grudnia 1870 pisal svojemu prijatelju Freycinet-u: „Mi bomo spodili, če treba, banko „de France“! Dandanašnji je („prvi francoski poštenjak“) Gambetta velik kapitalist, celo milijonar, in ne mara pričinja bivati konservativec!“

in naj bojo priporočeni v daljno priprošnjo pobožne bratovšine.

Pri sv. Luciji, 30. sušca 1876 p. Tominu.

Marija Manfreda in otroci.

Št. 2. Češenje in zahvala bodi naši ljubi Gospej presv. Serca in sv. Jožefu! Spoznam in poterdim, da moji soprogi, precej ko sem jo v molitev družnikom po „Danici“ priporočil, se je na boljše obrnilo. Terpela je tri mesce velike bolečine po vsem životu, da se ni mogla iz postelje premakniti. Ker mi je prijatelj svetoval, sem jo priporočil po bratovšini Naši ljubi Gospej in njenemu zeninu sv. Jožefu, ter spoznam, da ji je Bog na te prošnje podelil zdravje. Čast bodi Jezusovemu najsvetejšemu Sercu, češenje Naši ljubi Gospej presv. Serca, in sv. Jožefu na vse veke!

Janez Senčar.

Št. 3. Terpel sem velike bolečine v glavi in po drugem životu, rabil zdravila brez vspeha; ko sem se pa obrnil k naši ljubi Gospej presv. Serca, mi je precej odleglo. Veliko več zahvalo sem dolžan kot jo dati premorem; zato kličem: bratje in sestre v družbi Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, pritecite v vseh dušnih in telesnih potrebah k Njej z zaupanjem; gotovo ne bo brez sadú. Češena vekomaj naša ljuba Gospá presvetelega Serca Jezusovega!

Juri Kotar,

pri Litiji na Dolenjskem.

Št. 4. Bodi serčna zahvala Mariji, Gospej presv. Serca! Že je preteklo sedem tednov, kar sem bila padla in sem si nogo tako poškodovala, da sem mogla službo popustiti. Bila sem pri več zdravnikih, sem tudi zdravila rabila, pa nič ni pomagalo. Začela sem opravljati devetdnevno in sem obljubila to razglasiti, ako se mi zboljša. In ko je bil zadnji dan devetdnevne, je bila že noga toliko boljša, da si že upam zopet v službo iti.

V Poljanah, 9. mal. travna 1876.

Johana Dolinar.

Prošnje.

Št. 1. Gospodičnja Jeana K. v dolgi bolehnosti in tudi vmés hudi bolezní, v kateri vse zdravila ne pomagajo, se goreče priporočuje vsem udom v molitev, da bi na prošnje Naše ljube Gospé presv. Serca in sv. Jožefa dosegla doželeno pomoč v bolezni in tudi v dušnih potrebah, ter ji Bog še kaj časa življenje ohrani, ako je Božja volja in za njo prav tako.

Št. 2. Nekdo z Dolenjskega se priporoča v molitev bratovšini Naše ljube Gospé presv. Serca, da bi mu sprosila pravo spreobrnjenje, dobro velikonočno spoved in stanovitnost do konca.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Mali traven. — April.

16. Nedelja velika ali velika noč, praznik vseh praznikov, dan, ki ga je Gospod naredil. *Vstajenje Odrešenika N. G. J. Kr.* po telesu. — Evangelij: „Jezus je od smerti vstal.“ (Mark. 16.) — Sv. Turibij, škof v Avsturiji na Španjskem, je s pomočjo sv. Leona papeža potrebil krivo vero priscilijansko iz dežele. † 460. — Blaženi Joahim Sienski je bil že v svojem 14. letu od sv. Filipa Benicija sprejet v red služabnikov Marije Device VII žalost, pa iz ponižnosti ni hotel sprejeti mašniškega posvečenja. † v 47. l. svoje starosti l. 1305. Danes je zadnji krajec ob 9. uri 35. m. zvečer.

Cret in sud sreste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Preserčna zahvala Naši ljubeznjivi Gospej presvetelega Serca za zdravje nekoliko poboljšano, ki ga je sprosila našemu očetu. Bili so nevarno bolni, tudi že s presvetimi zakramenti na postelji prevideni. Združeno pa smo, mati in otroci, z gorečo prošnjo v devetdnevni pritekli k Mariji presvetelega in premilega Jezusovega Serca. Naša preljuba Gospá jim je zopet tolikanj zdravja sprosila, da že posteljo zamorejo popustiti. Naj bo to, kar je bilo obljubljeno, po „Danici“ razglašeno v večji čast Božjo, vedno češenje Marije naše ljube Gospé,

17. **Ponedeljek velikonočni.** Zapovedan praznik. — Sv. *Rudolf*, deček, je bil l. 1287 od judov v Bernu na Švicarskem skrivši umorjen. — Sv. *Liberal*, Benečan spozn., se je z vso gorečnostjo zoperstavljal arijanski krivi veri, zato je silovito preganjanje terpel.

18. **Torek velikonočni.** Sopraznik. — Sv. *Apolonij*, rimski svetovavec v mestnem starašinskem zboru, sprič., je bil pod cesarjem Komodom od svojega služabnika izdan, da je kristjan; na povelje je zložil spisek, v katerem je izversto zagovarjal svojo vero; ta spisek je bral v mestnem zboru; vendar pa je bil od starašinstva k smrti obsojen in ob glavo djan l. 189. — Sv. *Galdin*, kardinal in škof v Milanu, spozn., je po dokončani pridigi zoper krivoverce svojo dušo izdihnil Bogu v roke l. 1176.

19. **Sreda.** Sv. *Leon IX.*, papež spozn., nemec v Alzaciji rojen, je 5 let vladal sv. Cerkev. Normani, ki so bili njegovo deželo napadli, ondi ropali in morili, so njega 9 mesecev zaprtega imeli. † 1055. — Sv. *Timon*, izmed prvih sedmih diakonov, je po mnogih krajih sv. evangelij oznanjeval, poslednjič je bil prišel v Korint, kjer so ga judje in gerki na germadi žgali, ogenj pa ga ni poškodoval; poslednjič je na križ prubit dokončal svoje mučenje. — Sv. *Vernar*, deček, ki ga je njegov oče hudo preganjal, je bil veliki četrtek l. 1287 po prejetem sv. Obhajilu od judov umorjen, ker bi bili radi sv. Hostjo v njem našli.

20. **Četrtek.** Sv. *Viktor*, sprič., je bil s svojimi osmerimi tovarši pod cesarjem Dioklecijanom mnogotero mučen in poslednjič umorjen. — Sv. *Neža*, devica dominikanskega reda, rojena na Toškanskem, je 15 let ob samem kruhu in vodi živela. † 20. apr. 1317.

21. **Petek.** Sv. *Anzelmo*, škof Kanterburški na Angleškem, spozn. in cerkveni učenik. † 21. apr. 1109. — Sv. *Simeon*, škof v Selecciji, sprič., je bil na povelje perzijskega kralja Saporja zagrabljen, vklenjen, pred sodnike vlečen in v temno ječo veržen, ker ni hotel moliti solnce, temuč je stanovitno spoznaval Jezusa Kristusa. V tej ječi je bilo zaprtih sto ljudi, med njimi so bili nekteri škofje, mašniki in kleriki. Vsi so bili vpričo Simeona ob glavo djani, poslednjič so tudi njemu glavo odsekali l. 341.

22. **Sabota.** Sv. *Soter*, papež sprič., se je krepko ustavljal krivovercu Montanu, od ktere ga je bil še celó učeni Tertulijan zapeljan. Vladal je sv. Cerkev 9 let, in je prejel mučeniško krono l. 177. — Sv. *Kaj*, papež sprič., je 12 let vladal sv. Cerkev, in je pod cesarjem Dioklecijanom dokončal svoje mučenje l. 296. — Sv. *Teodor*, spozn. škof v Anastazijopolu na Jutrovem, velik čudodelnik. † 22. apr. 613.

Iz Ljubljane. Katoliška družba za Kranjsko bode imela Belo nedeljo, 23. t. m., letni shod v svojih stanovanjih v Virantovi hiši. Prične se o poli šestih popoldne z nagovorom g. predsednika, nasledujejo poročila, volitev novega odbora in poslednjič tombola.

Vojaško. Prestavljenih bode to leto, nekaj spomladi, nekaj jeseni, več vojnih kerdel, in sicer: 13 polkov pešcev, 6 lovskih bataljonov in 6 konjiških polkov. — Seli se n. pr. peš-polk št. 32 iz Zare v Celovec, št. 47 iz Celovca v Trient, št. 53 iz Trienta v Ljubljano, št. 46 iz Ljubljane v Terst, št. 16 iz Tersta v Polo. — Lovski bataljon št. 7 iz Novega mesta in št. 19 iz Celja, oba v Dalmacijo, št. 20 iz Maribora v Dunajsko Novo mesto, št. 8 iz Ptuja v Novo mesto (Rudolfovo), vse spomladi.

Iz Šmarjete. O pokojnem o. Klemenu sem mislil tudi jaz zapisati nekatere čertice iz njegovega zares sve-

tega življenja za „Danico“; pa g. pisavec iz Notranjskega ga prav lepo popisuje, in k temu nimam drugega pristaviti, kakor da je pokojni ravno s tako vnemo hodil več let po štirikrat tudi v Podgrad, kjer so imeli stanovni svoje posebne misijonske praznike. Zares je on ves gorel za zveličanje duš; po pravici mi je neki dan rekel eden njegovih sprednikov: „O. Klemen bi rad kar na enkrat ves svet v nebesa spravil“. — Njegovo ljubeznjivo obnašanje ga je vsacemu hitro prikupilo; gotovo ga bodo še dolgo pomnili vsi, ki so ga poslušali v spovednici ali na prižnici. Naj za naz Boga prosí!

J. V.

Znad Iderskih višav, 8. mal. travna. Sneg dobro kopni, v nižavi ga je popolnoma spravilo; mi vendar ga še imamo za 2 čevlja počez, zakaj bilo ga je do poldruga sežnja ob enem času, in pozneje, ko se je bil že močno stisnil, padel je bil še dvakrat, ter ako bi bil ves skupej, kar ga je bilo to zimo padlo, bilo bi ga gotovo 2 sežnja, pred več kot manj. Včeraj so šli v prvič od ss. treh Kraljev z vozom v Idrijo; ljudje so tedaj cele tri mesce živež iz Idrije na herbtu nosili, kar je tu silno težavno, ker jih veliko ob rokav živí, so namreč kovači, in cesarski gojzdni delavci. Zraven je bila pa lanske leto še toča pobila; — take letine še ne pomnijo v nobenem oziru. *)

Presviti škof teržaški so podelili obema svojima četrtoletnikoma gg. Fr. Commisso-tu in Jos. Močilnikar-ju 5. aprila subdijakonat, 7. dijakonat, 18. pa ju posveté mašnika.

Mil. g. knezo-škof Lavantinski se podajo kmalo po velikonočnih praznikih v Rim.

V št.-Andreju na Koroškem je 30. sušca t. l., v 63. letu, umrl tudi v Ljubljani znani pridigar č. g. Jožef Klinkowström S. J. Akoravno je bil njegov oče v začetku protestant ter spreobrnjenec, je vendar ranjki od prve mladosti bil silno navdušen za duhovski stan, v katerem je goreče delal z obilnim sadom. Na Dunaju je bila cerkev napolnovana pri njegovih pridigah; cesarska rodovina in naj višji gospoda ga je hodila poslušat. Bog mu daj večni mir!

„Vse za prekucne in nič ne za katoličane“, je geslo v Verzalju v francoski zbornici, meni „Unità“. Čemu so pa „katoličani“ take verske sovražnike volili? Taka se dandanašnji skor povsod godi: pri volitvi dati glas, če je treba, zelénemu satanu, potlej pa cviliti in tarnati, ko vas teptajo! Sej tega hočete.

Duhorske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Jože Muha je postal provizor v Dobji. — Č. g. Juri Marinka, župnik v Dobji, je 4. t. m. umrl. R. I. P. — Dobijska fara je razpisana do 18. maja t. l.

Dobrotni darovi.

Za napravo neozdravljivih v Ljubljani: Prejel gosp. K. Heidrih: V. č. g. B. 3 gl. — Po g. Spendalu neim. 1 gl.

Za sv. Očeta: Z. J. od g. G. A. 7 gl.

Za afrikanški misijon: Po č. g. T. Kajdižu 3 gl.

Za varhe Božjega groba: Po č. g. fajm. T. Kajdižu 3 gl. — Po č. g. Ant. Lušinu s Podkrajja 2 gl. 36 kr. — Iz Horjula 3 gl.

*) Zarad sporočenega vse prav. Pozdravljeni! Vred.